

Brüssel, 28. mai 2021
(OR. en)

9138/21

RECH 267
COMPET 424
EDUC 215
SOC 352
EMPL 261

MENETLUSE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Kuupäev: 28. mai 2021

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 9009/21

Teema: Euroopa teadusruumi süvendamine: teadlastele atraktiivsete ja kestlike karjäärivõimaluste ja töötingimuste pakkumine ning ajude ringluse reaalsuseks muutmine
– Nõukogu järeldused (vastu võetud 28.5.2021)

Delegatsioonidele edastatakse lisas nõukogu järeldused "Euroopa teadusruumi süvendamine: teadlastele atraktiivsete ja kestlike karjäärivõimaluste ja töötingimuste pakkumine ning ajude ringluse reaalsuseks muutmine", mille nõukogu võttis vastu 28. mail 2021 toimunud 3797. istungil.

Nõukogu järeldused**Euroopa teadusruumi süvendamine: teadlastele atraktiivsete ja kestlike karjäärivõimaluste ja töötingimuste pakkumine ning ajude ringluse reaalsuseks muutmine****EUROOPA LIIDU NÕUKOGU****TULETADES MEELDE**

- nõukogu 2000. aasta juuni resolutsiooni¹ Euroopa teadus- ja innovatsiooniruumi loomise kohta, mis hõlmab tähelepanu pööramist inimressurssidele ning teadus- ja tehnoloogiavaldkonna kutsealade atraktiivsusele;
- nõukogu 10. novembri 2003. aasta resolutsiooni, mis käsitleb teadlaste elukutse ja karjääri osa Euroopa teadusruumis, milles kutsuti liikmesriike ja komisjoni üles muu hulgas jagama ja arendama hindamissüsteeme, parandama teadlaste töötingimusi ja ergutama teadlaste sektoritevahelist liikuvust ning kutsuti komisjoni üles esitama korrapäraselt aruandeid²;
- nõukogu 18. aprilli 2005. aasta järeldusi inimressursside arendamise kohta teaduse ja tehnoloogia valdkonnas Euroopa teadusruumis³;
- Euroopa Ülemkogu 13. ja 14. märtsi 2008. aasta kohtumise järeldusi, milles kutsuti liikmesriike üles eemaldama tõkked teadmiste vabalt liikumiselt, luues nn viienda vabaduse, tuginedes eelkõige tööturu teadlastele avatumaks ja konkurentsivõimelisemaks muutmisele, nähes ette paremad karjääristruktuurid, läbipaistvuse ja peresõbralikkuse;
- nõukogu 30. mai 2008. aasta järeldusi peresõbraliku teaduskarjääri kohta – integreeritud mudeli väljatöötamine, milles tuletati meelde teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse alase poliitika arendamise keskset osa Euroopa jaoks Lissaboni strateegia raames ning rõhutati, kui oluline on naiste roll teaduse ja tehnoloogia valdkonnas ning töö- ja eraelu vahel parema tasakaalu arendamine, samuti teaduskarjääri peresõbralikumaks muutmine⁴;

¹ EÜT C 205, 19.7.2000, lk 1.

² ELT C 282, 25.11.2003.

³ 8194/05.

⁴ 10212/08.

- nõukogu 26. septembri 2008. aasta järeltusi, mis käsitlevad Euroopa partnerlust teadlaste jaoks – paremad tööalased võimalused ja rohkem liikuvust, milles rõhutati vajadust säilitada tasakaal Euroopa tasandil avatuse ja asutuste autonoomia vahel, tugevdades Euroopa teadlaste harta ja teadlaste töölevõtmise juhendi⁵ (edaspidi „harta“ ja „juhend“) põhimõtteid ja väärtusi ning vajadust edusammude jälgimiseks riiklikul ja ELi tasandil⁶;
- ministrite François Biltgeni (LU) ja José Mariano Gago (PT) 18. mai 2009. aasta aruannet, milles käsitletakse Euroopa partnerlust teadus- ja arendustegevuse alase karjääri atraktiivsemaks muutmisel ja teadlaste liikuvuse tingimuste parandamisel Euroopas,⁷ milles pakutakse välja teadlaste karjäärivõimaluste mitmekesistamist, topeltkarjääri, perekondlikke tingimusi ja turvalist paindlikkust ning kutsutakse üles koostoime loomisele teiste nõukogu koosseisudega;
- nõukogu 2. märtsi 2010. aasta järeltusi Euroopa teadlaste liikuvuse ja karjääri kohta⁸ ning nõukogu 1. detsembri 2015. aasta järeltusi teadusuuringute usaldusväärsuse⁹ ja soolise võrdõiguslikkuse edendamise kohta;¹⁰
- Euroopa Parlamendi 2010. aasta aprillis avaldatud resolutsiooni¹¹ paremate tööalaste võimaluste ja suurema liikuvuse kohta, milles eelkõige märgitakse vajadust ühtse Euroopa karjäärimudeli järele, palutakse tungivalt luua Euroopa pensionifond ja palutakse liikmesriikidel muuta teadlastele päritoluasutusse tagasipöördumine atraktiivsemaks;
- Euroopa Ülemkogu 2011. aasta veebruari järeltusi,¹² milles rõhutati, et Euroopa vajab talentide ja investeringute ligimeelitamiseks ühtset teadusruumi, ning milles kutsuti üles looma tõeline teadmiste, teadustegevuse ja innovatsiooni ühisturg;
- nõukogu 28. ja 29. novembri 2011. aasta järeltusi kõrghariduse moderniseerimise kohta, milles taotletakse avatud ja läbipaistvaid töölevõtmismenetlusi ning teadlaskarjääri käsitlevat Euroopa raamistikku;

⁵ Komisjoni 11. märtsi 2005. aasta soovitus 2005/251/EÜ.

⁶ 13671/08, 7652/1/08 REV1.

⁷ 10003/09.

⁸ 6833/10.

⁹ 14853/15.

¹⁰ 14846/15.

¹¹ 2010/C 87 E/20.

¹² EUCO 2/11.

- nõukogu 29. mai 2015. aasta järeldusi¹³ Euroopa teadusruumi 2015.–2020. aasta tegevuskava kohta, milles muu hulgas tõstetakse esile inimkapitali rolli Euroopa teadusruumi edasiarendamisel ning vajadust tugevdada kõikehõlmavaid inimressursistrateegiaid ja noorteadlaste võimestamist, pakkudes neile ahvatlevaid karjäärivõimalusi;
- nõukogu 27. mai 2016. aasta järeldusi¹⁴ avatud teaduse süsteemile ülemineku kohta;
- nõukogu 2016. aasta novembri järeldusi¹⁵ meetmete kohta, mille eesmärk on toetada karjääri alustavaid teadlasi ja suurendada teadlaskarjääri atraktiivsust, mis seovad karjääri oskuste tegevuskavaga, ning milles kutsuti komisjoni üles eelkõige arendama välja järelevalveprotsessid teadlaste liikumisvoogude mõõtmiseks Euroopa Liidus ja kolmandate riikidega;
- komisjoni 25. aprilli 2018. aasta soovitus (EL) 2018/790 teadusinfo kättesaadavuse ja säilitamise kohta, milles eelkõige kutsutakse liikmesriike üles kehtestama ja rakendama selget poliitikat, mille alusel otsustada, milliseid muudatusi teha seoses teadusinfoga teadlaste tölevõtmise ja nende teenistuskäigu hindamise süsteemi, hindamissüsteemi, mida kasutatakse teadlastele toetuste andmisel, ja hindamissüsteemidesse, mis on ette nähtud teadustööga tegelevatele institutsioonidele;
- nõukogu 30. novembri 2018. aasta järeldusi¹⁶ Euroopa teadusruumi juhtimise kohta, milles rõhutati, kui oluline on Euroopa teadlaste tööturu väljaarendamine, sidudes avatud teaduse tunnustamis- ja hindamismehhanismidega, samuti teadlaste oskuste arendamise kavad, ning milles kutsuti üles looma paremat koostoimet Euroopa kõrgharidusruumiga;
- Euroopa teadusruumi tulevikku käsitlevat arvamust, mille Euroopa teadusruumi ja innovatsiooni komitee (ERAC) võttis vastu 17. detsembril 2019¹⁷ ja milles esitati uue Euroopa teadusruumi põhielemendid;
- Bratislava 2016. aasta deklaratsiooni noorte teadlaste kohta, milles toonitatakse vajadust parema teadlaskarjääri järele, ning Zagrebi 2020. aasta üleskutset ajude ringluse kohta, mis ühendab teadlaste karjääri parandamise paremini toimivate riiklike/kohalike teaduse ökosüsteemide vajadusega, et aidata kaasa ajude tasakaalustatumale ringlusele;

¹³ 9351/15.
¹⁴ 9526/16.
¹⁵ 15013/16.
¹⁶ 14989/18.
¹⁷ EUCO 1201/20.

- komisjoni poolt 30. juunil 2020 vastu võetud Euroopa oskuste tegevuskava, milles kutsuti üles töötama välja teadlastele mõeldud Euroopa pädevusraamistiku, et toetada teadlaste põhioskuste, oskuste taksonoomia ja vastavate koolituste väljaarendamist kooskõlas Euroopa sotsiaalõiguste sambaga;
- komisjoni 2020. aasta 30. septembri teatist¹⁸ „Uus Euroopa teadusruum teadusuuringute ja innovatsiooni jaoks“;
- nõukogu 1. detsembri 2020. aasta järeldusi¹⁹ uue Euroopa teadusruumi kohta, milles kutsuti eesistujariiki Portugali üles koostöös komisjoniga arendama edasi teadlaskarjääri teemat ning rõhutati vajadust tugevama koostoime järele Euroopa teadusruumi ja Euroopa haridusruumi kõrghariduslike elementide vahel;
- Euroopa sotsiaalõiguste sammast, milles rõhutatakse Euroopa teadusruumi kui Euroopa konkurentsivõime ja kestlikkuse ning innovatsiooni kaudu võimaluste avamise nurgakivi, ning sellega seotud nõukogu soovitus sotsiaalkaitse kohta²⁰, milles innustatakse liikmesriike parandama kõigi juurdepääsu sotsiaalkaitsele,

I. Sissejuhatus

1. TUNNISTAB, et avaliku ja erasektori teadlased ning muud teadus- ja arendustegevuses osalevad isikud on teadus- ja innovatsioonisüsteemide keskmes ning et Euroopa Liidu toimimise lepingu artikliga 179 loodud Euroopa teadusruumi eesmärk on luua teaduse siseturg, kus teadlased, teadmised ja tehnoloogia ringlevad vabalt, et tagada kvaliteetne teadmiste loomine, levitamine ja innovatsioon, ning RÕHUTAB, et vaatamata senistele edusammudele esineb endiselt lahendamata probleeme ja vaja on koordineeritumaid meetmeid;

¹⁸ 11400/20 + ADD 1.

¹⁹ 13567/20.

²⁰ Nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitus 2019/C 387/01.

2. pidades silmas Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava elluviimist ja võttes arvesse komisjoni koostatud Euroopa teadusruumi tegevuskava, eriti seoses prioriteediga „Euroopa teadusruumi süvendamine“, MÄRGIB teadlaskarjääri asjakohaste raamtingimuste tähtsust, sealhulgas töö- ja eraelu tasakaalu,²¹ tööalast konkurentsivõimet ja kõigi juurdepääsu sotsiaalkaitsele²².
3. TULETAB MEELDE, et teadlaskarjääri propageerimine kogu liidus on uue Euroopa teadusruumi väga oluline osa, mis peaks hõlmama kaasavate ja toetavate töö- ja tööhõivetingimuste loomist, hõlmates elukestvat õpet, et pakkuda kestlikumat ja atraktiivsemat teadlaskarjääri ning meelitada seeläbi igasuguste eelarvamusteta ligi ja hoida tiptasemel teadlasi Euroopast ja mujalt;
4. PEAB TERVITATAVAKS Euroopa teadusruumi käsitlevas teatises esitatud komisjoni ettepanekuid, mis hõlmavad erinevaid toetusmeetmeid teadlaskarjääri tugevdamiseks ja muid seonduvaid meetmeid, nt selliseid, mis on seotud avatud teaduse, kaasatuse ja juurdepääsuga tiptasemele (nt EURAXESS ning ajude ringluse hõlbustamine);
5. ON SEISUKOHAL, et teadlaskarjäär ulatub teadus- ja investeerimispoliitikast kaugemale, hõlmates muid avaliku sektori poliitikavaldkondi, nt tööhõive-, sotsiaal- ja hariduspoliitikat, ning tunnistab potentsiaali koostoimeks ja horisontaalseks koordineerimiseks; RÕHUTAB riikliku, piirkondliku ja valdkondliku mõõtme ning organisatsioonide autonoomia säilitamise tähtsust;
6. RÕHUTAB, et piiriülene ja mitut sektorit hõlmav koostöö, avatus, jagamine, õiglane töölevõtmine, konkurents ning väärtuste loomine teadus- ja innovatsioonitegevusel põhinevate teadmiste alusel aitavad kaasa kestlike ja atraktiivsete teadlaskarjäärade arendamisele;
7. TOONITAB, et Euroopa teadusruum on edukalt edendanud teadlaste liikuvust, kõrvaldanud tõkked liikuvuselt ja karjääri arendamiselt, muu hulgas harta ja juhendi ning selle rakendusmehhanismide, sealhulgas teadlastele suunatud inimressursse käsitleva strateegia ja EURAXESSi, Marie Skłodowska-Curie meetme (MSCA), Euroopa teaduse ja tehnika alase koostöö (COST) ning laiendavate meetmete kaudu. Vaatamata edusammudele nõuab teadlaskarjääri Euroopa ja rahvusvaheline mõõde endiselt liikmesriikide ja liidu jätkuvaid ühiseid jõupingutusi ja pühendumust;

²¹ 20. juuni 2019. aasta direktiiv (EL) 2019/1158.

²² Nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitus 2019/C 387/01.

II. Liikuvus, ajude ringlus ning teadus- ja innovatsioonisüsteemid

8. TULETAB MEELDE, et teadlaste ja muude teadus- ja arendustegevuses osalevate isikute geograafiline, sektorite- ja valdkondadevaheline liikuvus on uue Euroopa teadusruumi keskne mõõde ning et liit ja liikmesriigid peaksid püüdlema ajude ringluse poole, et käsitleda teadlaste ebatasakaalustatud liikumist; TUNNISTAB, et ajude ringlus sõltub asjakohastest raamtingimustest, koostalitlusvõimelisest ja atraktiivsest teadlaskarjäärist ning teadussüsteemi üldisest kvaliteedist ja atraktiivsusest; INNUSTAB liikmesriike parandama teadus- ja innovatsioonisüsteemide kvaliteeti asjakohaste raamtingimustega, sealhulgas piisava teadus- ja arendustegevusse investeerimise ja vajaduse korral reformide elluviimisega;
9. TUNNISTAB, et liikuvuse mõju teadlaskarjääri arengule on karjääri varasemates etappides väga oluline, kuna teadlased otsivad siis suurema tõenäosusega sobivaid ametikohti ning ootavad juhendamist, karjääri edenemist, paremaid tasustamis- ja töötingimusi, heaolu ning töö- ja eraelu tasakaalu, samuti teaduse ökosüsteemide kvaliteeti;
10. RÕHUTAB, et õiglane töölevõtmine ning konkurents talentide leidmiseks asutuste ja süsteemide vahel on olulised elemendid teadussüsteemide atraktiivsuse suurendamiseks; RÕHUTAB vajadust investeerida riiklikesse ja kohalikesse teadussüsteemidesse ning luua sobivad ja õiglased töötingimused karjääri arendamiseks, et kõrvaldada üks liikuvuse tasakaalustamatuse peamisi põhjustajaid nii siseturul kui ka väljaspool;
11. TOONITAB, et teadlaste ebaühtlase liikuvuse ja ajude ringlusega tuleb tegeleda mitte ainult riiklikul, vaid ka Euroopa tasandil, kasutades selleks poliitikameetmeid ja vahendeid, mille puhul on vaja eri riikidelt võrreldavaid andmeid; KUTSUB komisjoni ÜLES töötama selle eesmärgi saavutamiseks välja vahendid ja meetmed, näiteks Euroopa teadusruumi keskuste ja algatuse ERA4You, laiendamismeetmete ja toetusvahendite kaudu, et kavandada ja rakendada reforme riiklikes teadus- ja innovatsioonisüsteemides, sealhulgas programmi „Horisont“ poliitika toetusvahendi abiga;

12. TOONITAB, kui olulised on stimuleerimiskavad liikuvuse edendamiseks ja karjääri arendamiseks Euroopa tasandil (ERASMUS+, Marie Skłodowska-Curie meede, ERC, COST), samuti riiklikud tagasipöördumis- ja integreerimiskavad; JÄÄB sellega seoses OOTAMA uuringu tulemusi programmis „Euroopa horisont“ ette nähtud liidusiseselt või väljastpoolt liitu oma päritoluriiki naasta soovivate teadlaste toetusmeetmete kohta, mis võivad asjakohasel ja õigustatud juhul olla kasulik vahend teaduslaste koolitusprogrammide ja -süsteemide ajakohastamiseks ja edendamiseks ning institutsioonide atraktiivsuse suurendamiseks maailmas;

III. Avatud tööturg teadlastele

13. TOONITAB, et Euroopa teadusruumi 2015.–2020. aasta tegevuskava üks prioriteete „Avatud tööturg teadlastele“ (Euroopa teadusruumi prioriteet nr 3) on suurendada teadlaste liikuvust Euroopas töölevõtmise avatuse kaudu, et saavutada hästitoimiv teadlaste tööturg; JÄÄB OOTAMA selle hindamist, sealhulgas võimalikke soovitusi ja meetmeid;
14. RÕHUTAB töökohtade ebakindluse suurenemist akadeemilistes ringkondades, talentide kadu ning töökohakindluse vähenemist paljudes riikides, mida on süvendanud COVID-19 pandeemia; MÄRGIB, et institutsioonilise ja projektipõhise rahastamise ebaoptimaalne tasakaal viib lühiajaliste projektipõhiste lepinguteni, mis ei anna teadlastele pikaajalist perspektiivi, nagu näitab asjaolu, et akadeemilistes ringkondades domineerivad karjääri alguses ajutised stipendiumipõhised lepingud; TUNNISTAB, et akadeemiliste ametikohtade arv on piiratud ja et teadlased leiavad üha tõenäolisemalt töökoha väljaspool akadeemilisi ringkondi või jõuavad akadeemilises ringkonnas alalisele ametikohale karjääri hilisemas etapis, ning PALUB liikmesriikidelt ja komisjonilt asjakohaseid vahendeid atraktiivsete töötingimuste edendamiseks akadeemilistes ringkondades ja mujal;
15. TUNNISTAB, et karjääri alustavad teadlased seisavad silmitsi mitmete takistustega nii akadeemilistes ringkondades kui ka mujal, kuna puuduvad piisavad nõustamismehhanismid ja teiste sektorite kaasatus nende koolitus- ja karjääri arendamise süsteemisesse, mille tagajärjeks võib olla oskuste mittevastavus tööturul olevatele töökohtadele; RÕHUTAB, et karjääri alustavad naisteadlased seisavad silmitsi spetsiifiliste lisatakistusega;

16. TOONITAB, et paljude riikide tööturul täheldatud oskuste mittevastavus tööturu vajadustele tuleneb asjaolust, et doktoriõppes keskendutakse tavaliselt akadeemilisele teadlaskarjäärile, uurimisoskustele ja standardsetele akadeemilistele stiimulitele, mistõttu ei pakuta talentidele õigeid valdkonnaüleseid oskusi, et liikuda teistesse sektoritesse, kus akadeemiliste oskuste kasutamise võimalused on piiratud; RÕHUTAB vajadust toetada karjääri arendamis- ja nõustamisteenuseid, sealhulgas karjäärivalikute alast nõustamist kõigis karjäärietappides; INNUSTAB suurendama oskuste prognoosimise rolli poliitiliste otsuste tegemisel ning teadlaste ja teadlaskarjääriga seotud kaalutluste kujundamisel kõnealuse valdkonna riiklike meetmete või strateegiate väljatöötamisel ning RÕHUTAB, et doktoriõpe koostöös erasektoriga aitab ületada kultuurierinevusi ja suurendada vajalikke uurimisoskusi väljaspool akadeemilisi ringkondi, edendades seeläbi tööalast konkurentsivõimet;
17. TOONITAB sellega seoses oskuste täiendamise ja ümberõppe ning valdkonnaüleste oskuste, eelkõige digioskuste tähtsust ning KUTSUB komisjoni ÜLES edendama algatusi koostöimes oskuste paktiga, et maksimeerida oskustesse investeerimise mõju, viies kokku avaliku ja erasektori sidusrühmad;
18. RÕHUTAB vajadust laiendada doktoriõppeprogramme Marie Skłodowska-Curie meetme doktorite võrgustike eeskujul akadeemilisest koolitusest kaugemale, et need hõlmaksid teiste sektorite jaoks väärtuslikke valdkonnaüleseid oskusi, ning kaasata algusest peale ka muid sektoreid karjääri alustavate teadlaste koolitussüsteemidesse, et parandada vastavust vajaminevatele oskustele väljaspool akadeemilist sektorit; TUNNISTAB sellega seoses, kui olulised on poliitikameetmed, mis edendavad laiemat juurdepääsu koolitusele, samuti karjääri arendamise vahendid ning teadmuspõhise väärtusloome edendamine, ettevõtlus ja idufirmade loomise toetamine, kui see on asjakohane, ning KUTSUB komisjoni ÜLES uurima kõnealuseid võimalusi algatuse ERA4You kavandamisel, tuginedes liikmesriikide parimatele tavadele;
19. MÄRGIB, et teadlaste ebaühtlast liikuvust mõjutavate tegurite hulka kuuluvad muu hulgas tasustamistasemed, pensionid, sotsiaalkindlustus ja muud töötingimused, mis on suures osas kindlaks määratud riiklikul, piirkondlikul või institutsioonilisel tasandil;

20. MÄRGIB kõrge kvalifikatsiooniga talentide, muu hulgas andmehaldurite, teaduse (e-)taristute käitajate, teadusuuringute korraldajate, teadmistevahendajate, innovatsiooni ja tehnosiirde juhtide ja koordinaatorite mitmekesisist ja olulist rolli Euroopa teadusruumi edukates teadus- ja innovatsioonisüsteemides; MÄRGIB, et neid rolle tuleb töövõimaluste optimeerimiseks tunnustada ja toetada koolituse ja karjääri edendamise vahenditega ning KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES töötama välja meetmeid karjääri mitmekesistamise ja erinevate karjäärivõimaluste toetamiseks;

IV. Teadlaskarjääri käsitlev atraktiivne Euroopa raamistik

21. MÄRGIB, et Euroopa teadlaskarjääri käsitlev paindlik raamistik on hädavajalik, et luua tingimusi talentide hoidmiseks ja nende meelitamiseks Euroopasse, hõlbustades koostalitlusvõimet, võrreldavust, karjäärikatkestusi ja liikuvust; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni tehnilist tööd ESCO klassifikaatori²³ ajakohastamiseks 2021. aastal ja teadlaste jaoks Euroopa pädevusraamistiku väljatöötamiseks, et võimaldada kutseala tunnustamist Euroopa tasandil; MÄRGIB ühtlasi vajalikku tööd EURESe võrgustikuga²⁴ ning PALUB komisjonil töötada välja teadlaste oskuste taksonoomia²⁵, et võimaldada ajude ringluse statistiliselt seiret, ning arutada liikmesriikidega vastavaid näitajaid ja teha koolituskava ettepanek riiklike eksperditeadmiste edendamiseks;
22. TUNNISTAB, et ühtsed ülemaailmsed, Euroopa ja riiklikud taksonoomia tasemed hõlbustavad eri sektorite karjääride koostalitlusvõimet ja sektoritevahelist liikuvust, austades täielikult ülikoolide, teadusorganisatsioonide ja äriühingute autonoomiat;

²³ ESCO: oskuste, kompetentside, kvalifikatsioonide ja ametite Euroopa klassifikaator.

²⁴ 13. aprilli 2016. aasta määrus (EL) 2016/589, milles käsitletakse Euroopa tööturuasutuste võrgustikku (EURESe võrgustik), töötajate juurdepääsu liikuvusteenustele ja tööturgude edasist integratsiooni.

²⁵ 9349/20.

23. TOONITAB, et praegused tunnustamis- ja hindamistavad põhinevad suures osas bibliomeetrial, mitte teadlaste poolt tulemuste saavutustel ja nende saavutamise viisidel (tipptase ja mõju), ning peaksid arenema kvalitatiivsema hindamise suunas, mis võib avaldada mõju teadlaskarjääri mitmekesistamisele, võttes arvesse avatud koostööd ning teadmiste ja andmete jagamist, teaduse väärtustamist, sektoriüleseid aspekte, ja kui see on asjakohane, ühiskonna osalemist; RÕHUTAB vajadust uurida talendipõhisemat ja senisest rohkem mitmekesisust arvesse võtvat kvaliteedi hindamist, minnes kaugemale avaldamise ja tsiteerimise näitajatest ning võttes muu hulgas arvesse teadusuuringute tipptaset, õpetamist ja oskusi, mõju, ühiskonnale pakutavaid teenuseid (nt patsiendihooldus), avatud teaduse tavadid, meeskonnateadust, liikuvust, administratiivseid ja juhtimisoskusi, ettevõtlust ja koostööd tööstusega; VÕTAB TEADMISEKS kogemusi ja käimasolevaid reforme liikmesriikides ning teadusorganisatsioonides ja ülikoolides, paludes võtta teadlaste talendi hindamise suhtes Euroopa lähenemisviisi; PEAB TERVITATAVAKS komisjoni käimasolevaid teadusuuringute hindamise reformi teemalisi konsultatsioone poliitikakujundajate (ELi ja liikmesriikide tasandil), teadustegevuse rahastajate, uuringute tegijate ja muude sidusrühmadega;
24. MÄRGIB, et Euroopa teadusruumiga seotud töörühmades ja komisjonis toimub kootöös sidusrühmadega hartas ja juhendis käsitletud kohaldamisala läbivaatamine, ning KAALUB analüüsimist selle edasiarendamiseks ühtseks terviklikuma lähenemisviisiga raamistikuks, milles käsitletakse kõiki väärtustest ja põhimõtetest kaugemale ulatuvaid väljakutseid ning laiendatakse selle fookust sektoritele väljaspool akadeemilisi ringkondi; RÕHUTAB, et uuendatud „harta ja juhend“ peaks andma suuniseid teadlaste töölevõtmis-, valiku-, tunnustamis- ja hindamissüsteemide edasiseks täiustamiseks kogu Euroopas; KUTSUB sellega seoses komisjoni ÜLES analüüsima parimaid tavasid riiklikul tasandil ja esitama 2022. aastaks ettepanekud muu hulgas tennuriraja-süsteemide, teadusuuringute hindamise, karjääri mitmekesistamise, töö- ja eraelu tasakaalu, karjääri alustavate teadlaste töölevõtmise stiimulite, soolise võrdsuslikkuse käsitlemise, tööstusega koostalitlusvõime ning EURAXESSi juhtimise ja teenuste parandamise kohta;

25. PEAB TERVITATAVAKS EURAXESSi võrgustiku, teenuste ja portaalide reformimist ja laiendamist talentide haldamise platvormiks, mis on seotud EURESe, EUROPASSi ja muude riikidevahelistele võrgustikega, eelkõige osalemist laiendavate riiklike kontaktpunktidega, ühendades teadlasi ja institutsioone ja aidates kaasa talentide vastuvõtmisele riikides ja piirkondades, jätkates samal ajal tõrgeteta kvaliteetsete teenuste tagamist kogu võrgustikus; KUTSUB komisjoni ja liikmesriike ÜLES ühiselt kavandama ja arendama EURAXESSi järgmist etappi Euroopa teadusruumi talendiplatvormi suunas;
26. RÕHUTAB, kui oluline on kaitsta ja edendada vabadust teaduslikus uurimistegevuses ja teadlaskarjääris; MÄRGIB asjaolu, et teadlased puutuvad üha enam kokku ohtude ja vihkamisega, kui nad osalevad aruteludes, jagavad oma uuringutulemusi ja aitavad kaasa teadmiste edendamisele; RÕHUTAB, et liikmesriigid, teadusorganisatsioonid ja kõrgharidusasutused peavad selle probleemiga tegelema;

V. Paremad töötingimused ja peresõbralikkus teadlaskarjääri jaoks

27. TUNNISTAB, et teadlaste karjäär ei arene tavaliselt ühe sektori või riigi piires ning et liikuvatel teadlastel on tavaliselt mitu teadlaskarjääri rada, samas kui sotsiaaltoetused,²⁶ sealhulgas pensionid, ei ole sageli ülekantavad ega võrreldavad ning kehtivad tavaliselt ainult riigis, kus need omandati.
28. TUNNISTAB, et sotsiaalkindlustus- ja pensioniskeemid kuuluvad liikmesriikide pädevusse, ning MÄRGIB üleeuroopalise täiendava pensioniskeemi RESAVER edusamme ning vajadust muuta portfelliid nähtavamaks ja mitmekesisemaks, et hõlbustada nende vastuvõtmist organisatsioonide, sealhulgas sihtasutuste ja ettevõtlussektori poolt ning et koostöölastada neid paremini riiklike süsteemidega; RÕHUTAB, et tuleks edendada olemasolevate vahendite analüüsimist ning parimate tavade jagamist;

²⁶ Vt joonealune märkus 22.

29. TOONITAB vajadust edendada töö- ja eraelu paremat tasakaalu ning peresõbralikku keskkonda karjäärivõimaluste osana, hõlmates lapsehoiu- ja kooliteenuseid, karjäärikatkestusi, vanemapuhkust ja topeltkarjääri võimalusi;
30. RÕHUTAB, kui oluline on edendada võrdseid võimalusi, kaasatust ja soolist tasakaalu, eelkõige karjääriga alustamisel ja edasiliikumisel, sealhulgas juhtivatel ametikohtadel, vähendades ebakindlust ning hinnates muu hulgas COVID-19 mõju naiste ja vähemusrühmade karjäärile;

VI. Tiptaseme võimaldamine, talentide edendamine ja ebavõrdsuste vähendamine

31. RÕHUTAB vajadust suurendada avaliku ja erasektori investeeringuid teadus- ja arendustegevusse Euroopas ning toetada väiksema tulemusega teadussüsteeme, et suurendada nende atraktiivsust ja vältida ajude äravoolu ning püsivast ebavõrdsusest tingitud konkurentsivõime vähenemist, ning edendada talentide hoidmist kogu selle mitmekesisuses; RÕHUTAB, et kõnealuseid püüdlusi aitab saavutada eesmärk eraldada teadus- ja arendustegevusele 3% SKPst ja koostoime tagamine ELi programmide ning ELi ja riiklike programmide vahel;
32. RÕHUTAB, kui oluline on toetada riiklike teadussüsteemide reforme, et tagada teadlaskarjääri atraktiivsus ja käsitleda tasustamistasemete erinevusi, parandades samal ajal tunnustamis- ja hindamissüsteeme. Komisjoni uuendatud vahendid, nt tehnilise toe instrument ja programmi „Horisont“ poliitika toetusvahend, võivad olla abiks nende vajalike reformide kavandamisel ja elluviimisel; LEIAB, et programmi „Euroopa horisont“ soolise võrdõiguslikkuse kavad võiksid olla paljulubav vahend suurema võrdsuse saavutamiseks teadlaskarjääris;

VII. Sektoritevaheline, valdkondadevaheline, virtuaalne ja rahvusvaheline liikuvus

33. TOONITAB, kui oluline on interdistsiplinaarne teadustegevus, et panustada tiptasemel teadusesse, ja sektoritevaheline liikuvus, et edendada teadusvaldkonna tööhõivet, saavutada parem teadmiste vahetamine ja kasutuselevõtt, omandada rohkem teadusuuringutega seotud oskusi ning viia need paremini vastavusse akadeemilistest ringkondadest kaugemale ulatuvate vajadustega;
34. RÕHUTAB sektoriülese liikuvuse tähtsust märkimisväärsete tööhõive- ja karjäärivõimaluste pakkumiseks, eelkõige karjääri alustavate teadlaste jaoks; TOONITAB, et sektoriülene liikuvus võib toimuda mitmel viisil (teadusringkondadest tööstusesse, ettevõtlusesse, avaliku sektori asutustesse, mittetulundusühendustesse, kultuurisektoris ja vastupidi, ning viia ka ettevõtete loomiseni), ning RÕHUTAB, et koolitus- ja karjääri arendamise süsteemid peaksid looma liikuvusvõimalusi ja nõustamismehhanisme nii STEM-valdkondade kui ka sotsiaal- ja humanitaarteaduste jaoks; TUNNISTAB, kui olulised on asjakohased kriteeriumid sektoritevahelises liikuvuses osalevate teadlaste nõuetekohaseks hindamiseks ja tunnustamiseks;
35. LEIAB, et ERA4You skeemi peavad ühiselt kujundama komisjon ja liikmesriigid, et edendada liikuvust ja juurdepääsu tiptasemele, sealhulgas nende riikide teadlaste jaoks, kus teadusuuringute ja innovatsiooni tase on madal, ning see peaks eelkõige olema suunatud karjääri alustavatele teadlastele, valmistades neid ette karjäärivõimalusteks väljaspool akadeemilisi ringkondi; RÕHUTAB vajadust soodustada rahvusvahelist ja sektoritevahelist liikuvust ning parandada sidemeid akadeemiliste ringkondade, äriühingute ja ühiskonna vahel, pakkudes võimalusi liikmesriikide ja ELi tasandil, uurides parimaid tavasid ja uusi kavasid, tuginedes neile, mida pakutakse selliste programmide kaudu nagu nt Marie Skłodowska-Curie meede, millega antakse grandihoidjatele sektoritevahelise ja rahvusvaheline kogemus;

36. MÄRGIB vajadust luua tugevaid partnerlusi akadeemiliste ringkondade ja mitteakadeemiliste sektorite vahel, et teha kindlaks oskuste vajadused ning teadlaste koolitamise ja karjääri arendamise süsteemid; TOONITAB, kui oluline on hea tava näitena partnerluses tööstusega loodud akadeemiliste ringkondade vastutusalas olev doktoriõpe, mida juba rakendatakse Marie Skłodowska-Curie meetme raames, kasutades ära ka virtuaalseid vahendeid;
37. LEIAB, et talentide ligimeelitamiseks Euroopasse ja nende siin hoidmiseks tuleb parandada tingimusi karjääri alustavate teadlaste jaoks, edendada soolist võrdõiguslikkust, kõrvaldada allesjäänud haldustõkked ja soodustada meritokraatiat ning kohandada tasustamis-, sotsiaalkindlustus- ja pensionisüsteeme mittelineaarsetele karjääridele;
38. LEIAB, et mõistlik on kasutada kestliku rahastamise eesmärgil hiljuti loodud taksonoomiat, et edendada innovaatilisi äriühinguid ja ettevõtlustegevust ning stimuleerida teadlaskarjääri tööstuses, VKEdes ja äriettevõtetes, koos äriühingute ja erasektori teadus- ja arendustegevuses suuremal määral osalemise taseme ja ulatusega;

VIII. Euroopa kõrgharidusruumi ja Euroopa teadusruumi vaheline koostoime

39. TULETAB MEELDE, et Euroopa teadusruumi, Euroopa haridusruumi kõrgharidusega seotud elementide ja Euroopa kõrgharidusruumi vahel tuleb saavutada suurem koostoime ja parem omavaheline seotus (Bologna protsess); LEIAB, et uue Euroopa teadusruumi ja Euroopa haridusruumi vaheline koostoime on võimalik saavutada koostöös liikmesriikide ja sidusrühmadega välja töötatava tervikliku kõrghariduse ümberkujundamise kava abil, mis võimaldab suurendada Euroopa kõrgharidussektori mõjuvõimu selle hariduse, teadusuuringute, innovatsiooni ja ühiskonnale pakutavate teenustega seotud ülesannete täitmisel; RÕHUTAB, et selle tegevuskava oluline osa peaks olema teadlaskarjääri tugevdamine ning teadusalaste sidemete suurendamine õppimise ja õpetamisega ning teaduspõhise hariduse toetamine;

40. selleks et tagada täielik koostoime Euroopa teadusruumi, Euroopa kõrgharidusruumi ja Euroopa haridusruumi vahel, KUTSUB komisjoni ÜLES toetama liikmesriike poliitikameetmete väljatöötamisel Euroopa kõrgharidusasutuste sujuvaks ja ambitsioonikaks riikidevaheliseks koostööks, eelkõige akadeemilise ja teadlaskarjääri valdkonnas, mis on sageli omavahel põimunud, edendades kaasatust, võimendades tipptaset ja suurendades Euroopa kõrgharidussektori rahvusvahelist konkurentsivõimet, millega suurendatakse samuti atraktiivsust Euroopast ja mujalt pärit talentide jaoks;
41. LEIAB, et koostoime seisukohast on veel üks oluline element Euroopa ülikoolide algatus, mida toetatakse programmi „Erasmus +“ raames ja täiendatakse programmiga „Horisont 2020“; NÕUSTUB, et Euroopa ülikoolide liidud ja nende partnerlused kohalike ökosüsteemidega on sobivad platvormid, et katsetada võimalikke mudeleid teadlaskarjäärade koostalitlusvõime edendamiseks ning uurida võimalusi ühiste töölevõtukavade, koolitus- ja karjääriarendussüsteemide jaoks, milles võetakse arvesse nii teadustöö kui ka õpetamise aspekte, samuti uute tunnustamis- ja hindamissüsteemide testimiseks, sealhulgas teaduspõhise õpetamise jaoks, ning KUTSUB komisjoni ÜLES analüüsima nende katseprojektide tulemusi ja tegema ettepanekuid, võttes arvesse eespool nimetatud aspekte;
42. RÕHUTAB Euroopa Innovatsiooninõukogu ning Euroopa Innovatsiooni- ja Tehnoloogiainstituudi (EIT) potentsiaali kõrgharidussektori jaoks, et toetada teadlaste ettevõtlusvaimu ning idufirmade ja VKEde loomist ja kasvu Euroopas;

IX. Seire

43. KAALUB vaatlussüsteemi väljatöötamist, et jälgida teadlaskarjääri trajektoore, doktori- ja järel doktorikraadiga talentide liikuvust, sealhulgas geograafilist ja sektoripõhist liikuvust, ning töötingimusi, et oleks võimalik hinnata teadlaskarjääri ketslikkust ja atraktiivsust ning ebavõrdsuste muutumise taset; ON NÕUS, et Euroopa lähenemisviis teadlase elukutsele on määrava tähtsusega statistiliste andmete väljatöötamisel liikuvuse ja talentide ringluse kohta, samuti suundumuste, mustrite, oskuste lõhe ja soolise ebavõrdsuste ning tööturu dünaamika kindlakstegemisel, ning KUTSUB komisjoni ÜLES koostöös liikmesriikidega looma alalise, tervikliku ja läbipaistva seiresüsteemi, milles arvestatakse eri sidusrühmade vajadustega, et võimaldada ELi meetmete hindamist; PALUB komisjonil levitada praegu koos OECDga tehtava uuringu tulemusi, et töötada välja paremad andmed isikute arvu ja tasustamistingimuste kohta; PALUB lisaks sellele komisjonil koguda andmeid ELi raamprogrammiga toetatud liikuvusvoogude kohta ELis ja need läbipaistvalt esitada.

X. Euroopa teadusruumi prioriteetsed meetmed

44. KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES parandama oskusi ja koolitust karjääri alustavate teadlaste jaoks, et hoogustada töölevõtmist ja karjääri edenemist, samuti edendama meetmeid teadlaskarjääri ebakindluse ja põlvkondadevahelise ebavõrdsuse vähendamiseks ning pakkuma karjääri alustavate teadlaste jaoks kestlikku, prognoositavat ja atraktiivset teadlaskarjääri; PALUB ühtlasi tulevastel eesistujariikidel kõnealust lahendamata küsimust edasi arendada ja uurida;
45. PALUB komisjonil esitada teadlaskarjäärade vaatlussüsteemi rakenduskava, et pakkuda usaldusväärseid andmeid liikuvuse, karjäärivõimaluste, tööhõive ja töötingimuste kohta;

46. SOOVITAB liikmesriikidel, teadus- ja tehnoloogiaorganisatsioonidel ning mitteakadeemilistel sektoritel, eelkõige ettevõtlussektoril, kaaluma koordineeritud tegevust mitmekesiste karjäärivõimaluste loomiseks, et vähendada oskuste mittevastavust tööturu vajadustele ja vastata doktorantide ootustele;
47. INNUSTAB liikmesriike pidama oma riiklikus poliitikas esmatähtsaks teadus- ja innovatsiooniinvesteeringuid ja reforme eespool nimetatud valdkondades ning KUTSUB liikmesriike ja komisjoni ÜLES seda küsimust uuesti käsitlema tulevase Euroopa teadusruumi poliitilise tegevuskava raames;
48. KUTSUB liikmesriike, komisjoni, kõrgharidusasutusi, teadusuuringutega tegelevaid organisatsioone ning teadusuuringuid rahastavaid organisatsioone ÜLES tegema koostööd kaasaegsete hindamis- ja tunnustamistavade laialdaseks arendamiseks ja kohaldamiseks, et luua õiged stiimulid, muu hulgas avatud teaduse tavade jaoks.
